(*a*) No.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise in view of replies to clauses (*a*) and (*b*).

SRI LINGA REDDY.—During Sri Nijalingappa's Ministry Dairy plants were sanctioned to Mangalore, Bellary, Raichur, Dharwar, but the answer given here is 'no'. Will the Minister check up with the officers whether the information furnished is correct or not ?

† SRI CHIKKE GOWDA.—The information furnished is correct. There is rural dairy centre, and as per the hon. member's question it is not a dairy plant. It is a dairy centre which has been established at Bellary.

SRI LINGA REDDY.—May I know at what cost it has been established ?

SRI N. CHIKKE GOWDA.—The cost is Rs. 1-05 lakhs and the establishment is one dairy supervisor, one milk collection supervisor, one mechanic, one accounts clerk.

SRI LINGA REDDY.—I have seen myself in the budget during Sri Nijalingappa's time that a sum of Rs. 16 Lakhs had been sanctioned. Will the Minister ask his officers to check up ? At least is there any proposal now to start a dairy there ?

SRI N. CHIKKE GOWDA.—In the V Plan establishment of a dairy plant at Ballary is being considered and it will be decided in due course.

DEVELOPMENT OF JAGARA SANCTUARY IN CHIKKAMAGALUR TALUK

962. SRI G. PUTTASWAMY (Mudigere).—

Will the Minister for Food and Forests be pleased to state :—

(*a*) whether Government proposes to develop Jagara Sanctuary in Chikkamagalur Taluk, with a view to attract tourists to that place;

(*b*) whether Government have realised that it will facilitate earning foreign exchange if it is so developed ?

SRI K. H. PATIL : (Minister for Food and Forests) :—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes, it is possible.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಜಾಗರಾ ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಕರ್ಷಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನರಂಜನೆಯಾಗುವ ಕಾರ್ಯ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರ ಇಂಥ ವನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಇದೆ. ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಹೊಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸೇತುವೆಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಸೇತುವೆಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವವರಿಗೆ ಜೀಪ್‌ಗಳಿಗೂ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸೇತುವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅರಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಏನೇನು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅಂಥ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ಬೆಂಬೂದರಿ ಸೇತುವೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಅಭಯಾರಣ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನೆರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಂಥದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಜಾಗರ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಕಾಡನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಮನರಂಜನೆ ಪಿಡಿಯ ಹೇಳಿದರಲ್ಲ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರರಿರಬಹುದು. ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಂದ್ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜಿತವಾದ ಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ, ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ —ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇರಬಹುದು, ಕಾಡು ಕೋಣಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ ಭಾಗ ಈ ಅಭಯಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ —ಅಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕೋಣಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಗಾತ್ರವಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೆಂಥ ಕಾಡುಕೋಣಗಳು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾಡುಕೋಣಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡೋಣ.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

ಸಂತಾನ ನಿರೋಧ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಸುಳ್ಳು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು.

50. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—(ಹಿರೇಕೆರೂರು).

ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವರೆ :—

(ಅ) ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಡ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಡ ಮಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆರ್. ಎಲ್. ಕಬ್ಬಕ್ಕೆಯವರು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನಾ ಸಂತಾನ ನಿರೋಧ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದು ಅವರ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

(ಆ) ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಬಣಕಾರ್ ಸಾ॥ ಮಂಡ್ಡಿನ ಕೊಪ್ಪ ಇವರು ಕೂಡ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಹಾಕಿರುವುದು ಸರಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?